

която почивали мощите на св. Гавраила Лесновски. Други пък съ свързани съ имената на дълга редица царе и боляри, които за слава или за успокоеие на гръшните си души, издигнали тия молитвени домове.

Потънали въ размисли, предъ насъ неволно изпъкна въпросътъ: какъ ли е изглеждала тогава *Трапезица* съ своите яки стени и кули, съ своите многобройни палати и църкви, съ своите тържествени шествия и съ пъстроцветните облъкли на своите избрани обитатели? Уви! Запазените писменни сведения отъ онова време съ твърде оскъдни, и ние само по малкото паметници тръбва да се догаждаме, че и на нашия животъ не е липсвалъ нито блъскъ, нито величественостъ, съ които тъй много билъ настинъ живота на Близка Византия.

Нека кажемъ нѣколко думи и за сѫдбата на *Трапезица*. Следъ като турцитъ разрушили църквите и се поругали съ църковните светини, тя била напустната отъ своите жители. Това, което варварската рѣка не могла да унищожи, довършило времето. Постепенно постройките се засипвали и тукъ-таме се подавалъ по нѣкой зидъ, който дразнилъ любопитството на иманяритъ. *Трапезица* (нарича се така, понеже прилича на трапеза) загубила своите жители и своите постройки, но славата на нейното минало се пазѣла и живѣла въ спомените на населението. И още въ турско време първиятъ българинъ археологъ, д-ръ Беронъ, внукъ на бележития котленецъ д-ръ Петъръ Беронъ, правилъ разкопки. Но чакъ съ разкопките въ 1900 г. се разкриха всички църкви, които съ едни отъ ценните паметници на нашето минало. Мнозина ще запитатъ, защо не съ открили жилища и палати на *Трапезица*. Такива е имало големо множество. Но понеже тия сгради били определени за обикновените нужди на жителите, тъ не сили строени тъй здраво, и затова отъ тѣхните стени не е останало нищо.

Отправяме се къмъ северъ и по пътеката, презъ която се възкачихме, слизаме на седловината *Гарга баиръ*